

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések intézendők.

Felkesztő: id. SZILBER JÁNOS.
Társzerkesztő: RÁSONYI PAPP MIKLÓS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árákér vesz fel a kiadóhivatal.

A nyomor és a börze.

Az ideai szárazság nyomán bekövetkezhető inség már is előre vetette sötét árnyékát. A nyomor félelmetes réme már nyujtogatja folytató karjait. Óriási a drágaság az egész élelmi piacon. Legalább a fővárosban így van, valószínű, hogy a vidéken sincs különben.

Hiszen máskor is volt arra eset, hogy gyengébb termés esetén a liszt és a kenyér ára valami kevéssel emelkedett, esetleg talán a hus is drágult, ámde amily példátlan, ép annyira megdöbbentő az a hiénaszerű kapzsi egyértelműség, amelyekkel — már most — minden ipari és kereskedelmi tényező az élelmipiacon rávetette magát.

Ha összehasonlítjuk a múlt év augusztus elején jelzett lisztárakat az ez évi augusztus elején fellüktetett értékekkel, nagyon vigasztalan képet nyerünk. Ebből az összehasonlításból ugyanis az tűnik ki, hogy kicsinybeni árusításnál a zsenyveliszt (3. sz.) mm.-ja tavaly augusztus 7-én volt 23—25 K., míg ugyanez a liszt az idén augusztus 8-án 31—33 K. volt, a kenyér liszt (5. sz.) tavaly augusztus 7-én 21—24 K. volt, az idén augusztus 8-án 28—34

K. Nagyban való eladásnál tavaly aug. 7-én a félbarna (5. sz.) kenyér liszt 22.80—23 koronáért kelt, ez évben pedig 27—33.40 koronáért. A barna (7. sz.) kenyérliszt ára a tavalyi 18—21 koronával szemben ez év augusztus 8-án 24—30.40 korona volt.

Ez az összehasonlítás mutatja, mily óriási a különbség a tavalyi és az ideai lisztárak között. Ezt a lisztuzsorrát buzahiánnyal megokolni nem lehet, mert az idén a termés, hagynge volt is, de nem volt mégsem olyan rossz, hogy az árak ilyen szemérmelen tuhajtását indokoltá tenné.

Ez az egész drágaság, inségnek, a nyomornak az előhírnöke egyedül és kizárólag a lelketlen börzemanipulációk eredményei. A börze: a Sátán temploma. A börze: az a vámpír, mely a termelők, fogyasztók pénzét, életerejét kiszívja. A börze: ellensége mindennek, ami a termelőkre hasznos. Mikor a termelő örül, a börziáner káromkodik, mikor a földet turó magyar sirva imádkozik esőért, a börzespekuláns kárörvendve dörzsöli kezeit széles jókedvében. Hadd menjen tönkre ezer meg ezer termelő, ki egész éven át törte a földet, verejtékével áztatta a röggöt, hadd nélkülözzön száz meg

százezernyi népség, fogyasztó közönség, hadd éhezzen, rongyoskodjék, az mind nem baj, csak annak az egy-kétszáz lelketlen börzehiánának a zsebe teljék.

A többiek, az élelmiszer-iparosok, pékek, hentesek már csak a börze urainak nemes példáját utánozzák, mikor a fogyasztó közönség bőrere utaznak. Mert hát a rossz példa ragadós.

A malmoknak legalább már fél-évre való lisztkészletük van, a termés is bőven fedezi a szükségletet, z rengeteg drágaság előidőzésében egyedüli bűnös tehát a börze. A határidőüzleti kötések és mindenféle szemérmellen manipulációk.

Ha valaki hazárd kártyajátékot játszik, azt a törvény büntetéssel sújtja. A börzejátékot pedig, amelynél lelketlenebb, gyalázatosabb hazartjáték nincs, a törvény védi. Pedig a kártyajátékban csak egyik ember a másikkal a pénzére utazik, míg a börzespekuláció ezrek sőt százazrek bőrere megy, mint a mostani drágaság is mutatja és még annyival is sajnósabb, hogy mi szegény emberek még csak partnerei sem voltunk a börze igen tisztelt urának.

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

Marti sear'a.

— Irta: Moldoványi Gyula. —
(Folytatás.)

— Mi bajod van gyermekem? Gyere a szobába, nem jó ilyen sokáig künn járnod, megárhathat a hűvös esteli levegő.

Mariska szabadkozott, hogy nincs semmi baja, szeretne még egy kevés ideig sétálni, biztatta az édes apját, hogy csak menjen aludni nyugodtan, nemsokára követi.

Az öreg jegyző elhitte a leánya szavát, pedig az csak arra várakozott, hogy elcsendesedjék a táj, végső biztatgató, hívogató szóval elmúljon a furulya is, mert várta Karbunár Gyurkát nagyon, halaszthatatlan beszélni valója volt vele.

A legény nem váratott soká magára. Hanem abban hagyta a furulyázást, s mikor a gulya kolompja elnémult és a falu ablakai is egymásután elsötétültek, megindult a hegyi ösvényen a kert felé. hol édes öleléssel fogadta szép szöke kedvese, s enyelegve, suttozva beszélt hozzá.

— Haragszom magára. Olyan régen nem láttam már, hogy azt gondoltam nem is szeret többé: azért nem jön. Pedig nagyon sok mondani valóm van, azért kértetem, hogy ma jöjjön el, rossz fiu . . . Ugy-e a multkor nagyon megbántottam, haragszik

is azért? Pedig most még mást is akarok mondani, a mit magának meg kell tennie, ha szeret. Mondja igazán szeret?!

A nagy, erős legény csak hallgatta szó nélkül a kis szöke leánya panaszos enyelgését, azután mikor elhallgatott, megfelelt annak minden szavára, kérdésére egy hosszu, szenvedélyes csókkal. A kis leány odahajította a fejét a legény széles mellére, simogatta puha, kis kezeivel annak tömött, fekete haját, aztán kedvesen sugta a fülébe:

— Hát szeretsz még mindig? Mond, szeretsz . . . ?!

Karbunár Gyurkának megjött a szava az esdeklő kérdésre, egyszerű őszinteséggel mondogatta:

— Hát hogyne szeretnék, megesküdtem ezerszer, hogy igazán szeretlek, nem esküdtem hamisat tudnod kell azt neked; de meglátod ezután is, megtartom a mit fogadtam, megteszek mindent érted.

A leány látta, érezte, hogy igazán beszél a kedvesse.

— Megteszel mindent, — szölt — azt is megteszed a mire most akarlak kérni? De nagyon nagy dolog ám, megbánhatod . . .

— Nem lehet olyan, hogy meg ne tegyem, nem is bánom meg soha — felelte a legény és látszott az arcán, hogy kész mindenre.

A leánya fájdalmasan mosolygott, azután mintha félne, hogy elszalasztja a

kedvező alkalmat. kevés, gondolkodás után kérő hangon mondogta:

— Azt is megteszed, hogy rövid időre elhagyod a falut én értem, az én hazámért? Látod minden felől bánatnak, pusztitanak bennünket idegen katonák szállták meg az egész vidékünket, azután a te nemzetséged is rossz hozzánk, azok is az ellenségeinkkel tartanak, a magyarokat bántják. Te erős, bátor vagy, állj a mi segítségünkre, beszéld le az oláhokat az ellenségeskedésről, a többieket pedig öld meg. Te biztosan győzni fogsz mindig, elpusztítod az ellenséget és mikor majd nem kell félnünk senkitől, akkor haza jössz megint a hegyek közé, elveszel engem feleségül és nem lesz olyan boldog a világon, mint mi ketten.

Az erős oláh legény reszketve hallgatta a kis leány szavait, a kinek szívébe csepegtette korán az édes apja a lángoló hazaszeretetet, s a kinek a lelkét úgy eltöltötte most a szegény ország szenvedése, hogy érette meg akarta magát fosztani attól, a kit, mint kis gyermek csodálattal tisztelt, s később ábrándos, ideális szerelemmel szeretett.

Karbunár Gyurka csak nézett sokáig szó nélkül, nem akarta hinni, hogy el tudna válni az, a ki olyan közel van a szívéhez, hogy az elszakadása pótolhatatlan, halálos ürességet hagyna ott hátra. De bántotta, hogy azok ellen is fegyvert kellene fognia, a

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, valamint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozók-nál influenza után ajánltaik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ér kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alatti czeeggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

Ők csak játszanak a mi bőrünkre, nélkülünk.

Ime ide viszik, ilyen helyzetbe juttatják az országot azok a Sándor Pálok, akik a kereskedőosztályt egyesítik — a mezőgazdák ellen. A ki nem egyeseknek, hanem az összességnek a boldogulását óhajtja, az soha nem akar valamely néposztályt egy más foglalkozású osztály ellen tömöríteni, de igenis mellette, hogy karöltve haladjanak a közös boldogulás útján és csakis így boldogulhatnak. Egymás ellenében egyik osztály csakis a másiknak a romjain emelkedhetik a magasba, hogy azután ő is alázuhanjon a porba, a semmiségbe. Pedig Sándor Pál, a híres börziáner nyíltan megmondotta, hogy az Országos Kereskedelmi Szövetséget a gazdasági egyesületek ellen alakítják. Hát persze mit bánja azt egy börziáner, akármi lesz is a magyar mezőgazdaságból, csak a börzén legyen jó zsiros — rebach.

Am az áraknak ezt a mesterséges tulhajtását, a fogyasztó közönség kiszorolását túrni tovább túrni tovább nem lehet, nem szabad. Nem, még a börzепiaczok kedvéért sem. Kell módot találni a kormánynak és törvényhozásnak arra, hogy ezeknek az üzelmeknek egyszer s mindenkorra véget vessen. Itt intézkedésre van szükség; itt ankét, szép beszéd nem használ, mert igaz, hogy Jézus tudott olyan mélyédesen beszélni, hogy ötezer hallgatója megelégedett öt árpa kenyérral és két hallal, ámde a törvényhozás egyik tagja sem Krisztus, valaminthogy a hallgatóknak is nagyobb étvágyuk van ma, hogysem 5000 ember 5 kenyérral megelégednék. Segíteni kell nem is papíron, mely írott malaszt marad, de erős kézzel, komoly tettek alakjában. Pár száz vagy ezer ember pénzhétsége miatt nem szabad nyomorral küzdeni hagyni százezreket, milliókat.

Tessék a börze urának is tisztességes uton, tisztességes munkából élni

kiknek a véreből való. A Peterdy-leány észre vette a legény nagy habozását, az utolsó módhoz folyamodott, hogy tervének megnyerje kedvesét. Hátra huzódott tőle, kedves kék szemében egy könyesepp jelent meg, szomorúan végig nézte a legényt, azután őszinte hangon mondta:

— Nem akarlak erőszakolni Gyurka, feloldalak az esküd alól. Ha nem akarsz, ne menj, de hát látod én nem tudlak akkor téged szeretni.

A legény nagyon megérezte az utolsó szót, a szívéhez kapott, mintha meg akarná akadályozni annak a rohamos verését, egy pillanatig árny jelent meg az arcán, azután megragadta a leány kezét és nagy elhatározással annyit mondott:

— Na hát jó, elmegyek, ha te akard, de hü maradj, mert ha nem, akkor borzasztót teszek. Nagyon szeretlek, azt akarom, hogy az enyém légy, de ha nem vársz meg mig vissza jövök, nem tudom, mit csinálók.

Peterdy Mariska már az első szónál örvendve ugrott a kedvesse nyakába, tudta, hogy most már elérte célját, nagyon boldognak érezte magát, mert áldozott valamit a hazájáért.

Karbunár Gyurka nem akart az nap utnak indulni, mert kedde este — „marti sear’a” — volt, a babonás oláh nép pedig semmit nem csinál kedden este, mert azt hiszi, hogy abból nagy szerencsétlenség szá-

és másokat is élni hagyni. Mert a szegény nép bőrre üzött lelketlen börzespekuláció nem tisztességes üzlet. Rosszabb a lopásnál.

Kovács László.

UJDONSÁGOK.

— **Királyunk születésnapja.** Szeretett uralkodónk születésének 74-ik évforduló ünnepe volt f. hó 18-án, mely alkalomból főtemplomunkban hálaadó istentisztelet tartott, melyen a hatóságok tagjai nagy számban vettek részt.

— **Egy postaszekrény utazása.** 18 évig ott lógott egy postai-levélszekrény Bagossy József központon levő vaskereskedése előtt, melyet most a posta igazgatóság a Wiesner-féle gyógyszerárhoz helyezte át. Mi is helyénvalónak tartjuk, hogy a belvárosiak is kapjanak egy postai levélszekrényt, hogy ez által a belvárosi lakosokat a nagy távolságra való járkálástól megmentsük, csak hogy ezt a figyelmet nem a központ terhére kívánánk végrehajtani. Végtelen nevetséges intézkedés ez a posta igazgatóság, melyet bizonyára valami együgyű információra rendelt el. 18 év előtt, mikor még természetesen sokkalta kisebb volt a forgalma Csongrádnak, akkor szükség volt a főter központján a levélszekrényre, ma azonban nincs. Miért? Szeretnők tudni a megokolást. A levélgyűjtő úgy is ott halad el minden gyűjtés alkalmával a Bagossy üzlet előtt, tehát a leveleket abból külön fáradság nélkül magához veheti s így a levélszekrény bevonását nem takarított meg egyebet a posta-igazgatóság, mint egy 2 frtos szekrényt. Már pedig ez nem ok a postai levélszekrény megvonására, ezért nem méltó a közönség kényelmét megvonni. Különbben sem tartjuk kívánatosnak rák módjára haladni.

— **Tűz.** Az éjjeli órák csendjébe belekondult a tűzör vészjelző harangszava a f. hó 17-én. A vörös kakas a putrisiak nagy ijedelmére, sűrű házsoraik egyikén. Galambszegi Mária házán ütötte fel rémes fejét. A sűrű egymás mellett álló nádfedeles házikók egyike az Ürmös István háza csakhamar tüzet fogott s mire a tűzoltóság megérkezett, már két ház állt lángokban. Az Önk. és városi tűzoltók támadása csak hamar gátat huzott a romboló elem pusztítása elé; ami azonban nagyrésztben a közeli mocsárból a putrisiak által vödörökkel oda hordott vízzel volt elérhető, mert az artézi kutak nagy távolsága folytán a vízhiány már az első pillanatokban beállott. Szerencse, hogy szélségszél volt, különben a putri lakói

mazik. A kedvese unszolására azonban mégis elhagyta a hegyet, a falut bucsuzatlanul és a magyar sereg Oravicán táborozó töredékéhez ment...

... Peterdy Mariska másnap büszkén mondogatta a községben, hogy nincs olyan legény több a világon, mint Karbunár Gyurka.

Az oláhok szörnyű haragra lobbantak, mikor megtudták, hogy ellenségük lett a falu legszebb, legderekabb legénye, a jegyzőék Mariskája miatt. Haragudtak már régen a jegyzőre a hazafiságáért, kisebb dolgokban gyakran megmutatták neki ellenséges érzelmeiket, most pedig vad bosszuvágytól ösztönözve, éppen egy héttel Karbunár Gyurka eltávozását után, állati módon meggyilkolták a jegyzőt leányával és fiával együtt, s minden darab vagyonát, butorát felégették a hegy alján, hogy ne találjon Karbunár Gyurka emlékeztetőt sem azokra, a kikért ellensége lett a saját nemzetiségének.

III.

A Rózsa Sándor kicsiny csapatja óvatosan bontakozott ki az ezeresi erdő fái közül, a melyeken keresztül Karbunár Gyurka vezette őket észrevétlenül a falu közvetlen közelébe. Ő már megjárta egyszer ezt az utat, mióta a falutól elvált, megjárta akkor, mikor azt a szörnyű hirt hallotta, a mely egészen összetörte a szívét és elvette az esztét is.

(Folyt. köv.)

hajléktalanul néztek volna szembe a mostoha esztendőnek; mert a rendezetlenül épített városrészt, még kellő vízmenyiséggel sem lehetett volna megmenteni szeles időben.

— **Tűzoltók bálja.** Az Önk. Tűzoltó-Egylet nagy sikerrel tartotta meg bucsu-bálját f. hó 15-én a Magyar Király szálló kert-helyiségében. Önk. Tűzoltóink meg is érdemelték ezt a pártolást, nem csak azért, mivel az amugy is díszes kerthelyiséget remekül dekurrálták erre az alkalomra, hanem azért a nagy figyelemért is, melyben vendégeiket részesítették, de különösen megérdemelték a pártolást azért, mivel a multság tisztajövedelmét egy fecskendő beszerzésére fordítják, melylyel önzetlenül védik a köz és magánvagyon, a lakosság életét. Ennek tulajdonítható tehát az, hogy még most is folyton érkeznek be felülfizetések az egyesület pénztárába, mértis a pénztári elszámolást csak a jövő héten tartja meg a rendezőség, amikor a begyűlt összeget hirlapilag nyuktázzuk. A jelenvoltakat tudósítónk csak részben írta fel, mert úgy mond; ő bizony nem dolgozik akkor, mikor mások oly kedélyesen mulatnak. Tehát a sztrájk eredményezte hiányos névsorért szíves elnézést kérve azt az alábbiakban adjuk. Jelenvoltak **asszonyok**: Farsang Félxné, ifj. Márkus Jánosné, (Alpár) Takács Józsefné, Pigler Jánosné, Megygyesi Józsefné, Király Sándorné, Szabó Györgyné, stb. **Leányok**: Bódi Mariska, Szabó Etelka, Mészáros Etelka, Bokros Mariska, S. Szabó Jusztika, (Majsa) Márkus Juliska, Szántai Mariska, Markó Gizike, Réh Ágneska, Szepesi Magdika, Komáromi Rózsika, Farsang Ilonka, Fekete Mariska, Király Margitka, Ede Juliska Bogár nővérek Zubek Emma, stb.

— **Iparos segédek duhajkodása.** Iparos segédeink közt vannak sokan, kik jobb foglalkozás híján az utcái csendzavarást üzik sportszerűen. Ennek pedig egyedüli oka az, hogy nincs ahol nemes szórakozást találnának, a korcsmázás pedig sok pénz igényel, amihez csekély fizetésük nem nyújt fedezetet. Így nincs más hátra, minthogy a fiatal, pezsgő vérű fiatalság az utcái kóborlásokban keres szóra ozást, hol oszt sokszor oly tettekre is ragadtatják magukat, ami az iparos segédre különös fogalmat alkotására szolgál alapul. A f. hó 17-én éjjel is több iparos segédet feljelentett a rendőrség csendzavarásért, mivel éjnek idején kiabáltak az utcákon s botokkal verték az utcái kapukat; zavarva a pihenők álmát. Helyesen cselekednék a józanabb gondolkodású iparos ifjuság, ha megalakítaná városunkban a kath. legényegyletet s ez által alkalmat teremtené az iparos ifjuság nemes szórakoztatására.

— **Nyilvános nyugtázás.** A Csongrádi 48-as Népkör aug. 15-iki táncestélyén felülfizettek: Tiszavidéki takarékpénztár r. t. 20 kor., Forgó György 6 kor., Porubszky József 5 kor., Mácsay Károly, Sohlya Gyula, Csongrádi építő munkások szakegylete, Dr. Buk Herman, Réti Ferencz, Kaszaniczky Ferencz, Cillinger Lajos, Bagossy József, Szűber János, Balkányi Lajos, Mititzky István, Bartha Dezső, Wiesner Lajos, Bagossy Gábor, Tekulics Sándor 2—2 kor., Kókai István 1 kor. 40 fill. Dragon Károly, Márkus János, Lőrincz István 1—1 kor. Zsembery István 80 fill. Gulyás Imre 60 fill. Kókai Sándor, Nyilas János, Szabados József, Halász Ignác 20—20 fill. Fogadják a m. t. felülfizetők a 48-as kör hálás köszönetét. Az elnökség.

— **Hangverseny és bucsuestély.** A magyar alföldi szini kerület igazgatója immár csak pár napig időzik városunkban, aztán 10 hóig nem látjuk, a mig újra vissza nem tér közibénk jövőre. A közönség körében az az eszme merült fel, hogy egy bucsuestélyt kellene rendezni a távozás előtt. Tasnády Imréné urnő a felvetett eszmet magáévá tette, azzal egészítvén ki, hogy az urinők is működjenek közre a bucsuestélyen s ez alkalommal rendezzenek ők is, a színészekkel együtt egy hangversenyt. A dologból valóság lesz — amennyiben f. hó 26-ikán tényleg egy olyan nagyszabású hangversenyt fognak rendezni, amelyre méltón hívjuk fel már előre a közönség figyelmét.

— **A Duna-Tisza csatorna kiépítésének ügye** az immár befejezett tény, csak irány, melyen a nagy mű húzódik, nincs még végleg eldöntve. Pestvármegyei gazdasági egyesület ez ügyben hívott most össze értekezletet, hogy a kormánytól kieszakozzék, hogy a gazdasági szempontokból fontos utirányt jelölje a csatorna kiépítésére. Szeged város is élénken foglalkozik a csatorna ügyvel. Csongrád azonban fekvésénél fogva azon a ponton van, mely kikerülhetetlenül kell, hogy a csatorna gőczpontjává legyen.

— **Tiszába fullt.** Kovács Imre 30 éves szelevényi lakos a f. hó 15-én tartott busura jött csongrádra s ugyanazon délután vissza indult Szelevényre. Amint a Tiszán át ment egyet gondolt, meg fűrdött a Tiszában, hol halálát lelte. Holttestét 19-én vettette fel a víz s nagy részvétellel tették örök nyugvó helyére a f. hó 19-én. A szerencsétlent özvegyén kívül három kiskorú gyermeke gyászolja.

— **Elveszett arany nő zsebóra.** Egy női zseborát vesztett el egyik polgártársunk neje; a becsületet megtalálót jutalomban részesíti a biztosi hivatal.

— **Az ipartestület és iparos olvasókör** által f. hó 14-én a városi népkertben tartott táncmulatságon szép számban gyűlt össze a mulatni vágyó közönség. A kedélyes táncmulatság csak a reggeli órákban ért véget. A mulatságon felülfizettek: Önkéntes tüzoltó egyesület 4 kor., Blázsik Mihály, Kátai Pál, Král András 2—2 kor., Szép József 1 60 fill. Krigler Lajos 1.60 fill., Libermann Ödön, Takács Ignác 1—1 kor., Réh József 40 fill. Összesen: 14 K 60 fillér. A nemes szívű adakozóknak ez uton mond hálás köszönetet, szíves adományaikért, a vigalmi bizottság.

— **A csendőrség és a tüzoltás.** A mostani tűzveszedelmek alkalmából aktuális rendeletet adott ki a honvédelmi miniszter. A csendőrpáncsnokságokhoz ugyanis rendeletet intézett, melyben meghagyja, hogy oly városokban és helyeken, ahol hivatásos tüzoltóság van, a csendőrök hetenkint két órában tanulják meg a tüzoltást és életmentést. Nálunk előforduló tüzeknél sok esetben vezető szerepe jut a csendőrségnek és így igen fontos, hogy a csendőrök a tüzoltásban is bizonyos szakképzettséget sajátítsanak el.

— **Motoros vasut Félegyházán.** Mathiasz János kecskeméti földbirtokos egy évre terjedő előmunkálati engedélyt nyert egy 0-70 méteres keskeny nyomtávu motoros helyiérdekű vasut építésére. A motoros vasut a vasuti álmástól indulna ki s utjában érintené Pál, Pétermonostort, Ujmajor községeket. Innét Zsigerhát, esetleg Csany község lenne utolsó állomása. Mint haljuk, engedélyes naponta egyelőre 3 motoros kocsi indítana Csanyra s vissza. A motoros félegyházi vasut a Kosuth-utcán, Szent János téren, Szegedi utcán, műton haladna végig s fordulna be a Csanyi utra. Főmegálló helye a Szent János téren lesz.

— **Uj szőlő betegség.** Pancsováról írják lapunknak: A pancsovai gazdasági egyesület szőlőtelepén egy új szőlőbetegség felépését konstatálták. A betegség az, hogy a leveleken ragadós, nedves anyag csepeg alá. A ragadós levélnedvet pajzstetű okozza. Talián Béla földmívelésügyi miniszter megbizta az ampeológiai intézetet, hogy a szőlő ez új veszedelme ellen való védekezésről oktassák ki a gazdákat.

— **A tüzbiztosítási társulatok tudvalevőleg „ártatlanlansági bizonyítványt” szoktak kérni, mielőtt kifizetnék a biztosítás összegét.**

Az „ártatlanlansági bizonyítvány” pedig nem más, mint a hatóság tanuságátétele, hogy a tüzet nem maga okozta az, aki a biztosítási összeget követeli.

A minap egy fiatal, gyászruhás hölgy jelent meg egy fővárosi tüzbiztosító intézetnél és kérte a kötvényben kikötött összeget.

— Nagyságos asszonyom — világosította fel a hivatalnok — addig nem fizethetjük ki az összeget, míg ártatlanlansági bizonyítványt nem hoz.

A hölgy elpirult és indignálódva felelte:

— Kérem, én már két év óta özvegy vagyok.

— **Értesítés.** A csongrádi állami polgári fiúiskolában a tanulók szabályszerű felvétele f. é. szept. 1., 2., 3. és 4-ik napjain, d. e. 8—12 óráig az állami polg. fiúiskola épületében történik.

Ezt megelőzőleg f. évi aug. 30 és 31-ikén d. e. a javító és felvételi vizsgálatok tartatnak meg.

Javitóvizsgálatra azon tanulók jelentkezhetnek, kik ennek megengedéseért a tanártestülethez címzett kérvényeiket az igazgatóságnál f. é. aug. 15-ig beadták, kik azonban ez iránti kérvényeik, beadását elmulasztották, azok vagy teljes magánvizsgálatot tenni, vagy pedig osztályt ismételni kötelesek. — Osztályismétlők még azok is, kik a javítóvizsgálaton egy tantárgyból nyertek elégtelen érdemjegyet, valamint a 3 tantárgynál több tárgyból bukott tanulók is.

A javítóvizsgálat díjmentes.

A polgári fiúiskola I-ső osztályába szabályszerűen csak oly tanuló vehető fel, a) ki életének 9-ik évét betöltötte, b) ki az elemi népiskola 4-ik osztályát sikerrel elvégezte, s azt iskolai bizonyítvánnyal, vagy felvételi vizsgálatot igazolja, c) a polg. fiúiskolába belépő tanuló, bármely nemzetiséghez tartozik is, a magyar nyelvet köteles annyira tudni, hogy a magyar nyelven tartott oktatásban akadály nélkül résztvehessen, végre a polg. fiúiskola bármely osztályába minden oly tanuló felvehető ki koránál fogva abba beillik, s az azon osztályban megkívánt előkészültségről vizsgálat utján bizonyítást tesz.

Az elemi iskola V. VI. osztályát végzett tanulók csak is azon esetben vehetők fel a polgári iskolai II. illetve III-ik osztályba, ha azok a tantervi különbözethez sikeres felvételi vizsgálatot tesznek.

Felsőbb osztályokba azok léphetnek, kik valamely hazai polgári, vagy középiskola előző osztályát legalább elégséges eredménnyel végezték. A középiskolából átlépő tanulók, a tantervi különbözethez, felvételi vizsgálatra köteleztetnek.

A felvételi vizsgálatra tárgyairól és anyagáról az igazgatóság készséggel nyújt felvilágosítást.

Ezen felvételi vizsgálatok, mint fentebb jelezve van f. évi aug. 30. és 30. napjain tartatnak meg, mely vizsgálatokért a fennálló szabályok értelmében tantárgyanként 4—4 korona fizetendő.

Tandij egész évre 10 korona, melynek fele része a beírás alkalmával, fele része pedig február elején fizetendő. A beírás- és egyéb díjak: 3 kor. 30 fillér szintén a beíráskor fizetendők.

Szegénysorsu, de jó viseletű és előmeneteli tanulók tandíjmentességért is folyamodhatnak, az e tárgyban beadandó kérvény iskolai bizonyítvánnyal és egy évnél nem régebbi keleti szegénységi bizonyítvánnyal felszerelni s Nagys. Scossa Dezső kir. tanfelügyelő urhoz címezve a beírás alkalmával az igazgatóságnak adandó be.

A beírásnál a tanulók szülőjük, vagy gyámjuk, vagy pedig csak helyettesei kíséretében jelentkezhetnek, hol iskolai bizonyítványukat, keresztleveleket és ujraltatási bizonyítványukat tartoznak bemutatni.

Az igazgatóság.

— **A legmagasabb épületek.** A Szent-István bazilika Budapesten 97 méter magas, a szent Pál székesegyház Londonban 111.3 méter, a szent Péter temploma Rómában 138 méter, a kölni dóm 159 méter s az Eiffel-torony Párisban 300 méter. New-Yorkból írják, hogy most kezdték meg egy ház építését, a mely huszonhatemeletes lesz. A ház magassága 117 méter.

Anyakönyvi bejegyzések.

Augusztus 14—20

Születések: Tyukász István, Kádár István, Palásti Rókus, Hajdu Ilona, Pirtik László, Bori Mihály, Magyar Lajos, Kádár Imre, Varga Mária, Bori Mária, Magyar Gergely, Justin Mátyás, Kása Magdolna Nagy József, Viktor István, Palásti Mária, Turi Mária, Turi Lajos, Boldog István, Nagy István.

Eljegyzések: Pető Sándor Bárdos Máriaival, Gróf János Vörös Máriaival, Klucsai Sándor Balog Francziskával, Ujszászi István Nagy Zsófiával.

Házasságkötések: Patai Mihály Mészáros Máriaival, Nagy János Német Erzsébettel, Kukovecz József Viglasi Erzsébettel.

Halálozások Tyukász István fél óras cyanózis, Morz-ik Mihály 45 éves veselőbb, Varga Rozália 25 éves tüdőgümőkör, Bulyáki István 2 napos veleszületett gyengeség, Hatvani Szabó Ernő Imre 7 hónapos tüdőgyulladás, Hajdu István 15 napos veleszületett gyengeség, Hajdu Margit 2 éves bélhurut, Palásti Erzsébet 2 éves tüdőgyulladás, Ujszászi Etel 9 éves tüdőgümőkör, Kádár József 46 éves szívtágulás, Pázzit Mária 82 éves aggkör, Kis János 7 hónapos tüdőgyulladás, Virág Julianna 55 éves tüdőgümőkör, Sebők Anna 68 éves tüdőgümőkör, Balog Etel 4 hónapos tüdőgyulladás, Kátai István 55 éves elmebaj, Kása Magdolna 2 napos görcsök, Turi Mihály 7 és fél napos veleszületett gyengeség.

Szineszet.

(Gondolatok és reflexiók.)

Az utolsó előtti hét színházi előadásairól írva — meg kell emlékeznünk arról, hogy ez a hét a drámai művészet volt. A Casanovával kezdődött ugyan a hét, sőt volt egy imitator előadás is, de általában a dráma uralkodott a színpadon. Uralkodott pedig egy országos hírű, nagy művésznek bevonulásával, akiben nem tudjuk hamarjában, hogy kit csodáljunk inkább, az arany-szívű, végtelenül jóságos urasszonyt, vagy pedig a nemes gondolkodású finom ízlésű és az igazság öserejével alakító nagy művésznőt.

Mi nem tudjuk, nem akarjuk elválasztani az egyént, az embert a művésztől; mert

nem komédiának, hanem az eszmék kultuszának, tartjuk a szép művészetet.

K. Hegyessy Mari azok közé a nagy művészi lelkek közé tartozik, akiknek minden nemes, jóságos, szép dolog iránt finom érzéke van, s átérve a nagy szenvedéseket, azokat igazi hangján szólaltatja meg. Előadása, játéka, beszédmodora maga a legtermészetesebb egyszerűség — s ami a plasztikus mozdulatokat illeti, úgy látszik, hogy ebben nem a hatás vadászat, mint inkább az ő finom és előkelő ízlése voltak tanácsadó mesterei.

Természetes dolog, hogy ott, ahol a közönség ízlése el van romolva, ott a nézők legüzbjéből csak az állati gonoszsággal lehet érdeklődést kelteni. Ott ahol csak a tetés, hazudozás, a komédiaszerűség tud rokonérzést fakasztani, reflex hatást előidezni — azok előtt a művészet forrásai az örökké tiszta szent forrás itala nem izlik s azok; az igazság. és jóság iránt színvakok, annyira színvakok — hogy neveltségnek tartják, a hatásvadászat, a komédia mellett, az a közönség nem fogja megérteni a valódi nagy művészeket.

Büszke lehet reá Csongrád lelkes közönsége, a melynek romlatlan lelke, tiszta érzése és érző szíve megtudta érteni — azt a főséges alakítást, amelyet a nagy művésznő mutatott be a színpadon, minden pózolás, minden hatásvadászat, minden raffineria nélkül — tisztán szívére hallgatva, amely átérte mindazt a fájdalmat, örömet, szenvedélyt és bánatot, amelyet ajka mondott, arca és szemei mutattak.

Aki nem látta még — nézze meg: mert még igen kevés azoknak száma, akiknek a művészet nem erkölcsstelen játék, hanem erkölcsi kultusz, nemes és szent hivatás, amely egykor át fogja alakítani az emberek lelkét s őket jobbakká fogja tenni.

Mert a törvények ereje: az igazság hatalom.

Mert a vallások ereje, az üdv ígéje is hatalom.

Amde a szépség kultusza, ha egyszer kinyilatkoztatja magát az emberiség előtt — mindennél nagyobb világhatalom lesz, s aki ezt a szent célt a magyar művészet terén szolgálja: azt hódolat, elismérés és hála illeti meg, a jó és igaz emberek szívéből!

A csongrádi járás főszolgabírájától.

2319/1904. szám.

Pályázati hirdetés.

Csongrád nagyközségbe rendszeresítve levő 800 korona évi fizetéssel és a szabályrendeletileg megállapított egyéb díjakkal javadalmazott községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmüket hozzám ez évi szeptember hó 6-ik napjának délután 5 órájáig nyújtsák be.

Csongrád, 1904. augusztus 12-én.

Tasnady
főszolgabíró.

Árverési hirdetés.

Az általam 183/1904. ügyszám alatt felvett jegyzőkönyv alapján ezennel közhírré teszem, hogy a Szarvas-utca 11. sz. alatt (néhai Schubert Julia-féle) beltelkes ház, (mely egy 5 szobás udvari, egy 3 szobás utcai, egy 2 szobás utcai lakásból, konyha és egyéb mellékkeliségekkel együtt udvarból és kertből áll) Templom-utca 7 szám alatt levő irodámban f. évi szeptember hó 3. napján d. e. 9 órakor megtartandó árverésen el fog adatni.

Érdeklődők a közelebbi adatokat irodámban tudhatják meg.

Csongrádon, 1904. augusztus 18.

Er. Heinrich István s. k.
kir. közjegyző, P. H.

